

CAMINANT CAP A LES ELECCIONS (II)

LA (DES)CONFIANÇA EN LES INSTITUCIONS

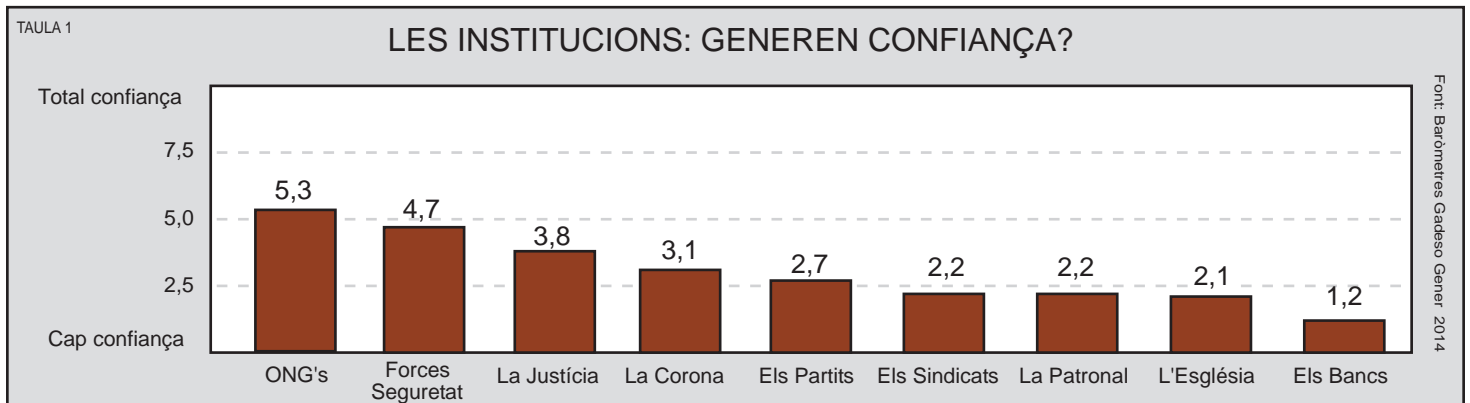
En la cultura política dels països democràtics coexisteix un estès sentiment de desconfiança cap a la política, els partits, els polítics professionals, i les seves equivalent institucions i organitzacions.. Entre els factors que podrien explicar aquesta paradoxa figuren els canvis socials que han erosionat la identificació dels ciutadans amb els partits i la frustració davant els resultats de la política, sobretot en el cas en el qual les principals forces polítiques, incloses les "noves", es revelen incapaces de garantir un model econòmic de creixement estable. Però existeix un factor addicional: els canvis socials han complicat també el procés d'agregació de preferències, i els partits polítics s'enfronten a la difícil tasca de compatibilitzar la resolució dels problemes generals amb la satisfacció de demandes particulars. Aquesta desafecció es concreta en la desconfiança en les institucions, teòricament representatives i participatives, que mostra la seva màxima expressió en els processos electorals.

Pretenem en primer lloc afrontar els diversos nivells de confiança/desconfiança en les nostres institucions democràtiques que configura la nostra realitat.

Només una organització mereix un aprovat: les ONG's (5,3). Freguen l'aprovat Les forces i cossos de la seguretat de l'Estat (4,7) amb una peculiaritat significativa: mereixen alhora màxima consideració entre els votants de VOX (5,3), PP (5,1) i C's (5,0). Una valoració relativament positiva per part dels votants del Pi (4,8). Valoració mitjana entre els socialistes (4,7). Valoració negativa entre l'electorat de MES (4,0) i el de PODEM (3,5).

S'agreuja respecte a l'anterior procés electoral la desconfiança en la Justícia i la Monarquia (3,8 i 3,1 respectivament). I segueixen arrelats en la desafecció els Partits polítics (2,7), Sindicats i Patronal (2,2), l'Església Catòlica (2,1) i més significativament les Entitats financeres (1,2).

Aquesta tendència de recel envers les institucions és pròpia no només de la realitat política espanyola sinó que afecta, també, a la Unió Europea. No són pocs els països que davant aquest fet han optat per solucions de caràcter populista (Itàlia, Àustria, Hongria, Polònia...).

Mostra: 400 entrevistes. Error màxim: +-5,5%. Nivell de confiança: 95,5%. Treball de camp: gener-febrer 2019

CAMINANT CAP A LES ELECCIONS

Quaderns Gadeso al igual que en els eleccions de 2015, publicarà des d'ara fins a les eleccions municipals, autonòmiques i europees del pròxim 26 de maig diverses investigacions i anàlisis relacionats amb la campanya.

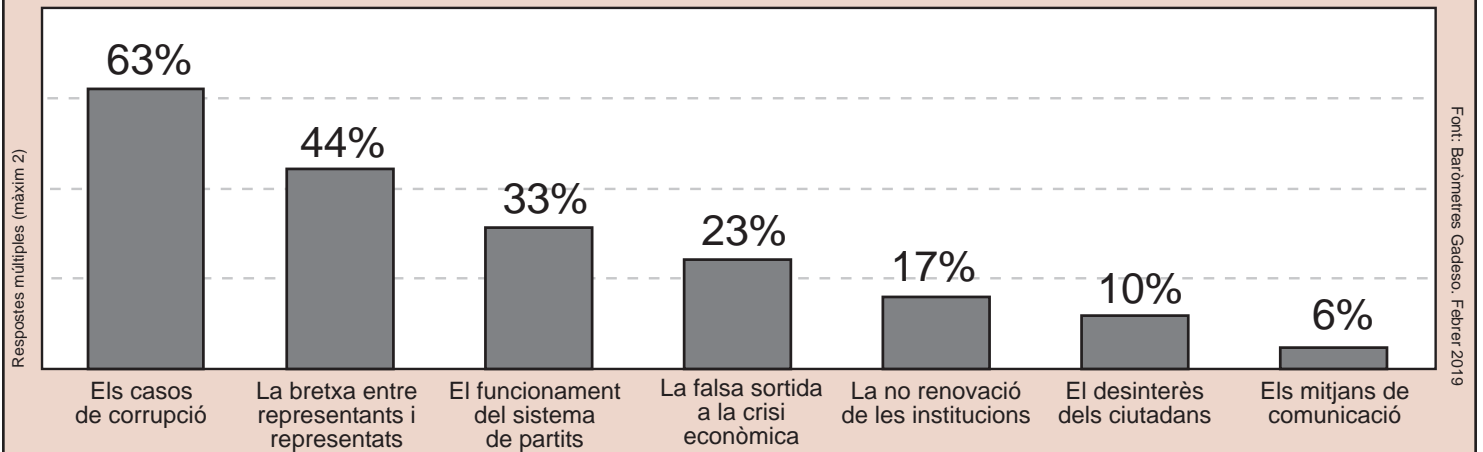
- Tomb a la dreta 25-01-2019 - La (des) confiança en les institucions 08-02-2019
- Posicionament davant els valors i les institucions democràtiques 22-02-2019
- Eleccions europees 22-03-2019 - Els/les candidats i candidates 05-04-2019
 - Sondeig electoral Ajuntament de Palma 12-04-2019
 - Sondeig electoral Parlament i Consells 03-05-2019

LA DESAFECCIÓ CIUTADANA

La confiança ciutadana en les distintes institucions és un factor bàsic si realment volem superar aquesta crisi de manera eficient (sense deixar-nos a ningú pel camí i reduint la rasa que actualment separa representants i representats) i per assolir una vertadera qualitat democràtica. I per això cal esbrinar quines són les causes que s'amaguen darrere l'enorme desafecció que es detecta dins la societat i treballar de valent per eliminar-les, tot minimitzant els seus efectes i recuperant la credibilitat perduda.

TAULA 2

LES CAUSES DE LA DESAFECCIÓ

La contínua aparició de casos de corrupció és considerada per a un 63% dels ciutadans com la causa principal de la desafecció actual, doncs suposa un atac a la línia de flotació de la confiança. És cert que no tots els polítics són corruptes, però és una idea que s'ha estès entre la població i que en gran part provoca aquesta animadversió.

En segon lloc cal destacar la bretxa percebuda entre els representats i els representants, que semblen viure a societats distintes i no patir els mateixos problemes, seguit del mal funcionament del sistema de partits, que fa que per a qualsevol càrrec públic sigui més important l'obediència a la cúpula de la formació que el compromís adquirit amb l'electorat. Com no podia ser d'altra manera, la falsa sortida de la crisi també afecta significativament a la desafecció política i institucional.

Però, a més, és causa bàsica de desafecció la falta de credibilitat dels partits polítics (68,3%), "No lluiten contra la corrupció" (25,2%), no oblidem que en la nostra

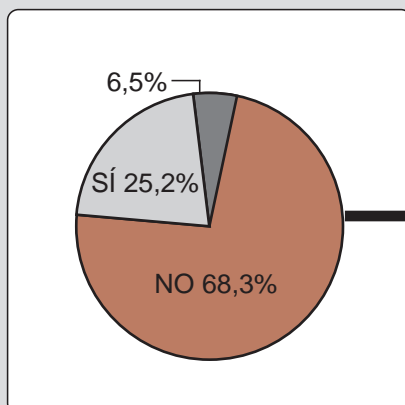
Comunitat el tercer problema és "la corrupció" relacionada a la classe política, després de l'ocupació inestable i la dificultat d'accés a l'habitatge (*Quaderns *Gadeso 352). Per la seva banda el 22.1% considera que els polítics/as fan ús de les "portes giratòries" (una bona ocupació en empresa pública o privada una vegada liquidat el seu càrrec polític. El 20% considera que "els partits no representen als ciutadans".

Les opinions negatives recauen sobretot en els partits que han ocupat poder en les institucions nacionals i/o autonòmiques, però tampoc se salven de la crítica negativa els partits "nous" (C's; Podem).

Resulta també rellevant i preocupant que el relat de les causes de la desafecció política dels ciutadans, i la falta de credibilitat dels partits polítics siguin pràcticament idèntics ja sigui en referència a les seves referències electorals i/o al lloc de residència (Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera).

TAULA 3

LA CREDIBILITAT DELS PARTITS

CAUSES DE LA MANCA DE CREDIBILITAT

No representen els ciutadans	20,0%
No lluiten contra la corrupció	25,2%
Fan ús de les "portes giratòries"	22,1%
No compleixen els seus programes	17,4%
Només van a lo seu	15,3%

Font: Baròmetres Gadeso Febrer 2019

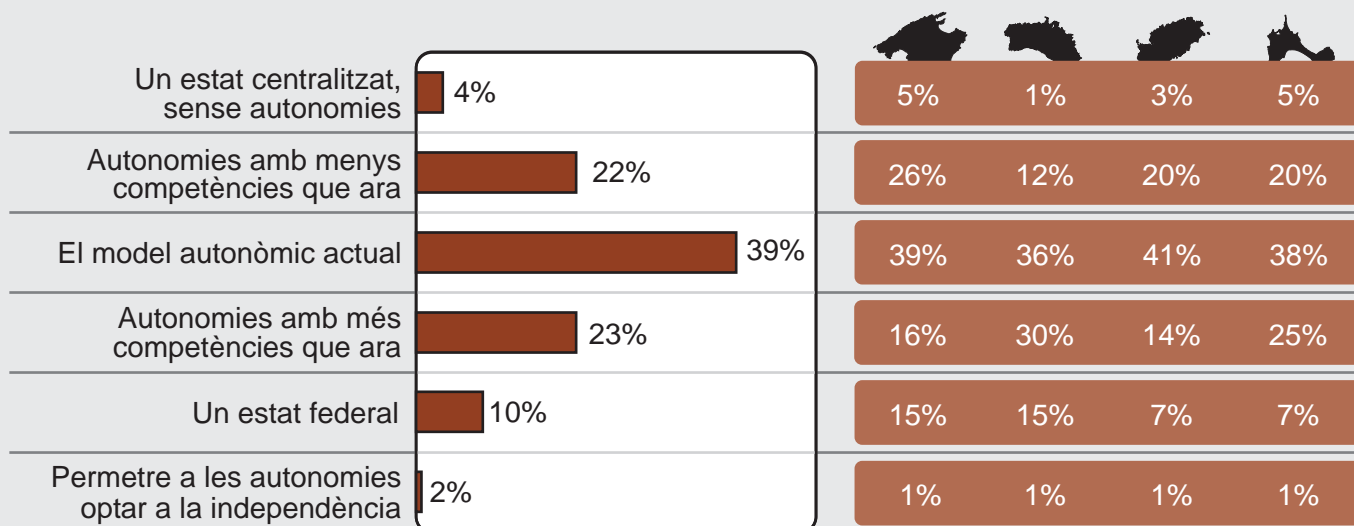
ORGANITZACIÓ TERRITORIAL I POLÍTICA

Una de les qüestions bàsiques en qualsevol estat és com s'organitza políticament el seu territori. Arreu del món hi trobam estats totalment centralitzats, alguns dividits en regions o autonomies, altres de federals... Cap fórmula és per se millor que una altra, però nosaltres hem volgut demanar als ciutadans de les illes quin model prefereix, i també, degut a la nostra particular arquitectura institucional, quin és la seva opinió sobre l'existència i les competències dels consells insulars, doncs tot plegat pot afectar al tema central d'aquest Quadern: la confiança en les institucions.

TAULA 4

ORGANITZACIÓ TERRITORIAL I POLÍTICA DE L'ESTAT

Quina de les següents opcions preferiu?

Font: Baròmetres Gadeso. Febrer 2019 No es reflecteixen els No sap o No contesta

Dels resultats globals reflecteixen dues tendències extremes: el 26% opten per la recentralització i el 35% per l'assoliment de més competències i autogovern.

A Mallorca ressalta el model autonòmic actual (39%), amb una certa tendència cap a la reducció de competències (26%), a Menorca el 46% s'inclina per més competències (23%), un estat federal (10%) i el 2% per l'autodeterminació. A Eivissa i Formentera opten pel model autonòmic actual (41% i 38% respectivament).

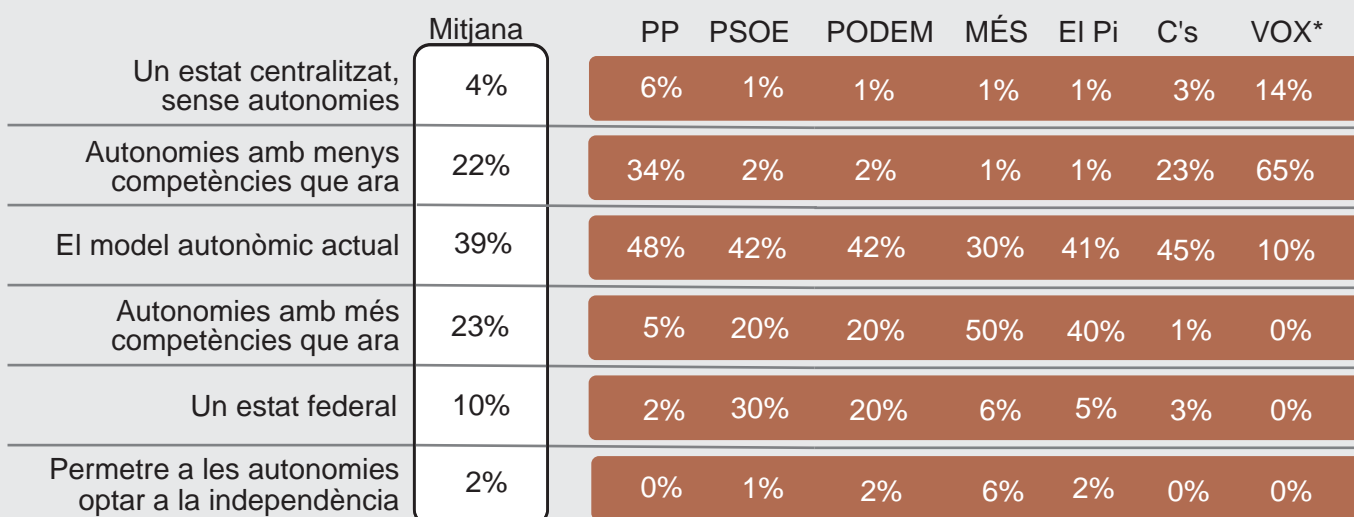
Pel conjunt de l'electorat, exceptuant VOX, el model preferit és el manteniment del model autonòmic actual (39%). Dit això, els partits de centre-dret, menys el Pi pel seu caràcter regionalista, mostren una tendència a la recentralització: PP (40%), C's (26%). Resalta de manera significativa el 79% de l'electorat de VOX que opta aquesta via.

En el cas del centre-esquerra, els socialistes (30%) i PODEM (20%) s'inclinen per un estat federal. El 6% de MÉS opta pel dret a l'autodeterminació.

TAULA 5

ORGANITZACIÓ TERRITORIAL I POLÍTICA DE L'ESTAT SEGONS RECORD DE VOT

Quina de les següents opcions preferiu?

Font: Baròmetres Gadeso. Febrer 2019 No es reflecteixen els No sap o No contesta

(*) Segons intenció de vot

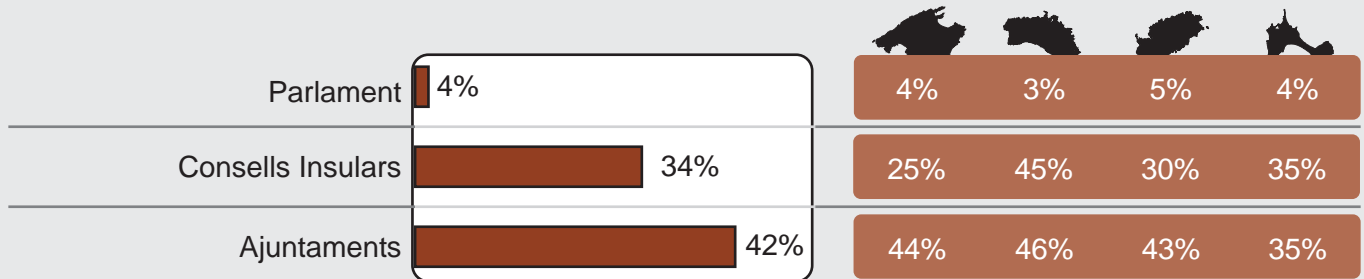
LES NOSTRES INSTITUCIONS

Les valoracions cap a les nostres institucions no són excessivament positives. En qualsevol cas els Ajuntaments ocupen el primer lloc (42%) i el Parlament el darrer (4%). Els menorquins(45%) i formenterencs (35%) valoren positivament el seu Consell Insular. El Consell de Mallorca rep una mala valoració (25%).

L'electorat de tots els partits polítics valoren millor els ajuntaments. MÉS i el Pi són els que millor consideren els Consells Insulars. El Parlament mereix escassa consideració excepte pels votants del PSOE i de C's.

TAULA 6

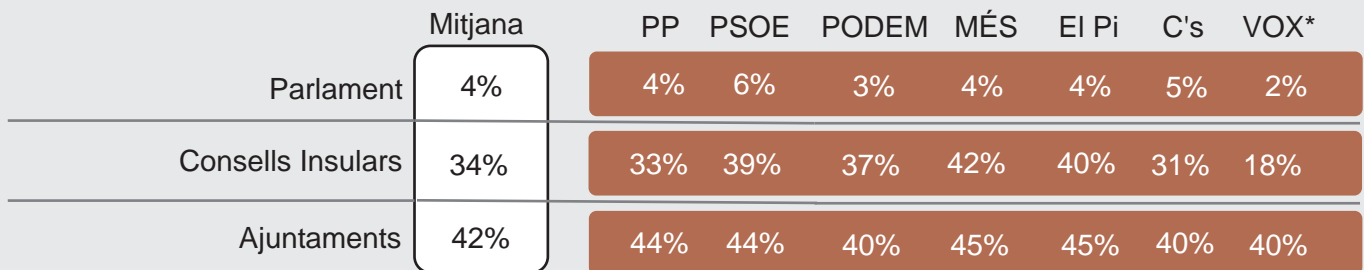
LES INSTITUCIONS PER ILLES Valoracions positives

Font: Baròmetres Gadeso. Febrer 2019 No es reflecteixen els No sap o No contesta

TAULA 5

LES INSTITUCIONS PER PARTITS POLÍTICS SEGONS RECORD DE VOT Quina de les següents opcions preferiu?

Font: Baròmetres Gadeso. Febrer 2019 No es reflecteixen els No sap o No contesta

(*) Segons intenció de vot

La desafecció comporta l'aparició i relatiu auge dels partits de tarannà populista, oferint receptes simples, salvavides en els qui confiar, i enemics "identificables" com a causa de tots els mals.

El teu ca té
la necessitat

Tu tens
el deure

Sigues
Responsable

Respecta façanes i mobiliari urbà, utilitza
els picicans i recull les caques del teu ca

